

Szegeden száz korona egy métermázsza buza

(Saját tudósítónktól.) Amióta az új kormány gabonabeszerzési rendelete megjelent, városi hatóságoknak és magánosoknak abban fő a fejük, hogy miként lehetne az új termésévre a szükséges lisztmennyiséget biztosítani. A dolog ugyanis sokkal több nehézségbe ütközik, mint ahogy gondolták, amit a kormány sok tekintetben kifagásolható rendeletén kívül az is előidézt, hogy a termelők még kevésbé akariák gabonájukat eladni, mint tavaly.

Ismeretes, hogy a szegedi hatóság foglalkozott azzal a tervvel, hogy a közellátásra szorulókat biztosítani fogja akként, hogy a szükséges buzamennyiséget megveszi. A közellátási hivatal és a Magyar Általános Hitelbank szegedi kirendeltsége tárgyaltak is ebben az ügyben, az életrevaló tervet azonban nem lehet megvalósítani, mert a Hadi-termény részvénytársaság nem engedte meg, hogy a Hitelbank szegedi kirendeltsége ilyen irányú megbízást vállaljon a várostól. A közellátottak ügye tehát — úgy látszik — a régiiben marad, továbbra is a Haditermény utalja ki számukra a városi hatóság útján a megállapított fejkvóta szerinti mennyiséget.

Természetesen az idén is tekintélyes számmal vannak olyanok, akik egész évi szükségletüket fedezni szeretnék. Ez azonban az idén az eddigi jelek szerint nagyon merész és nehéz vállalkozás lesz. Szeged területén tudvalevőleg távolról sem terem annyi buza, amennyire szükség van. A polgármester tárgyalta már Budapesten arról, hogy adjanak engedélyt arra, hogy szegediek Csanád- és Csongrád-megyében, valamint Torontál-megye északi járásaiban is beszerezhessenek gabonát. A polgármester szóbeli előterjesztésére tagadó választ kapott, annak ellenére megtette az írásos előterjesztést is. Arra persze nincs remény,

hogy a történetek után teljesíteni fogják a város kérését.

De a szegedi területéről rendelkezésre álló, aránylag csekély buzából is alig lehet vásárolni. *A gazdák hallani sem akarnak arról, hogy a termésüket most eladják. A Magyar Általános Hitelbank szegedi kirendeltségének és a Strasser és König cégnek szerda estig egyetlen mázsza buzát sem ajánlottak fel megvételre. Pedig a rendelet értelmében a buza törvényes ára augusztus 31-ig a legnagyobb, 49 korona, azután november 1-ig 47 korona, november 1-je után pedig 44 koronás áron rekviráltatnak.*

A helyzet kulcsa — a rendelkezésünkre álló adatok szerint — a termelők végtelékig fölcsigázott kapzsiságában van. Ezt kell valahogy, de sürgősen, a törvényes mértékig lefokozni és akkor annyian amennyien mégis csak buzához tudnak jutni. A buzának rendeletileg lényegesen fölemelt ára nem elégíti ki a termelőket. Azt, hogy azok, akiknek együtt van a szükséges pénzük, vásárolhatnak a város területén buzát, lelketlen üzerek módjára arra akariák a termelők fölhasználni, hogy magasan fölcsigázott árak mellett hajlandók csak szóba állni.

Ma Szeged területén 90—100 korona egy métermázsza buza.

Ezen a helyzeten valahogy — akármi-lyen nehéz problémáról van is szó — enyhíteni kell. A hatóság és a rendőrség mindent kövessen el, hogy a rendelet lelketlen megszegőit sikerüljön elcsipni. Persze eredményel csak az járna, ha a fogyasztók, akik most készülnek szervezkedni, mutatnának némi szolidaritást a becsülettel, az uzsorarák üldözésével és — egymással. Ne vásároljanak! Ha előbb nem, augusztus vége felé majd ideadja a termelő a buzáját tisztességes áron.

A háború pusztításait legjobban a népszámlálási statisztika adatai mutatják. A belgrádi főkormányzóság ugyanis a mi igazgatásunk alatt álló területeken még 1916. júliusában népszámlálást rendelt el. Ennek a területnek 1910-ben másfél milliónál több lakosa volt, ma alig több 1.200.000-nél. Háromszázezer ember, a férfi lakosságnak 18—60 év közötti része hiányzik, elesett, hadifogoly, internált, külföldre menekült, vagy a Sarraill parancsnoksága alatt álló szaloniki hadsereg kötelékében harcol. Ez a szám mutatja legmegdöbbentőbb módon Szerbia háborús politikájának bukását.

A közgazdasági élet, eltekintve a mezőgazdaságtól, pang.

A gyárak közül csak azok vannak üzemben, amelyeket a katonaság saját szükségletére berendezett. Egyes bányákat a katonai igazgatás szintén üzembe helyezett, azokat tudniillik, amelyeket a hadviselés szempontjából fontos fémeket, ólmot, rezet és antimont szolgáltatnak. Kereskedelem nagyon kevés, bár itt már a némi javulás tapasztalható. A vásárló közönség java katonáinkból és a paraszt lakosságból kerül ki. A paraszt lakosság ugyanis, ugyanugy, mint nálunk, anyagilag a háborús éveket egyáltalán nem színylette meg. Terményeit már a balkáni háborúban is jól tudta értékesíteni és most a mi katonaságunk is jó áron vásárol mindent. A kereskedelem lebonyolításának központi szerve Belgrádban a cs. és kir. áruforgalmi központ, amely a hazai érdeklődőnek minden ügyben készséggel nyújt felvilágosítást. Vezetője a m. kir. kereskedelmi muzeum tisztviselője, dr. Schneider Sándor, tart. kapitány. A gazdasági közigazgatás többi része mezőgazdaság, erdészet, statisztika stb., — a Wirtschaftsgruppe nevű osztályban van összpontosítva, melynek élén Jármy alezredes áll, akit Szegedhez is szoros nexusok fűznek.

A mezőgazdaság helyzete Szerbiában, mint már az előzőkből kitűnik, jó. Meglepetéssel volt alkalmam meggyőződni róla, hogy különösen a Morava völgyében a *gazdálkodás milyen magas fokon áll.* Noha a java-korban levő férfinepességnek közel nyolcvan százaléka hiányzik, a bevetett terület a kerületi parancsnokságok jelentése szerint *mindenütt nagyobb, mint az előző esztendőben.* Ennek magyarázata az, hogy Szerbiában, ahol a munkabeosztása tekintetében orientális állapotok uralkodnak, azelőtt is inkább a nő dolgozott, mint a férfi, most pedig a mi közigazgatásunk mindent megtett, hogy a termő területet növelje. A volt állami birtokokon, amelynek kiterjedése Szerbiában igen nagy, mindenféle olasz és orosz hadifoglyok dolgoznak. Az idei termés, — ez a legfontosabb a mai háborús viszonyok közepe, — zab és árpa kivételével mindenütt *kitűnően áll.* Szilvában, ami Szerbiában nagyon fontos, az országnak *rekord-termése lesz.* Érdekes változás, hogy a kukorica-termelés a többi gabonafajták javára megesőkent. Ez a jelenség a *sértés-állomány megcsappadásával van összefüggésben.*

Ami a megélhetést illeti, az bizony Szerbiában is elég drága, sőt sok esetben drágább, mint nálunk. A Szerbiában alkalmazott katonatisztek és közigazgatási tisztviselők élelmezése érdekében a kormányzóság mindent megtesz és ma Szerbiában ugyszólván csak a tiszt és hivatalnoki étkezőkben lehet elfogdható áron étkezni. A polgári elem úgy segít magán, ahogy tud. Természetesen a vidéken valamivel könnyebb a helyzet, mint a városokban.

Az igazgatásunk alatt álló régi Szerbiától élesen meg kell különböztetni a nemrégiben még Törökországhoz tartozott délnyugati kerületeket, Mitroviczát, Novibazárt és Priepoljét, ahol a szerbeknek még idejük

A szegedi kamara titkára szerbiai tanulmányutjáról.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Tonelli Sándor kamarai titkár, aki a hadsereg főparancsnokság meghívására nagyobb körutat végzett Szerbiában, az osztrák-magyar közigazgatás által létesített *közgazdasági berendezések tanulmányozása* céljából, utjáról visszatérve, tapasztalatairól a következőket közölte velünk:

— Szerbiát az 1915. év végén történt hódítás után a szövetségesek két részre osztották, a nyugati rész osztrák-magyar, a keleti és déli rész pedig bulgár közigazgatás alá került. A két közigazgatási területnek a határa csaknem Nisig a Morava völgye, ott a határ délnyugat felé kanyarodik. Új-Szerbia, melynek Úszküb székvárosa, a bulgáraké, míg a régi Szandzsákbán tartozó kerületek és vele együtt a Rigómező északi része osztrák-magyar közigazgatás alatt áll. A németek, akiknek szintén nagy részük volt Szerbia meghódításában, a közigazgatásban nem részesednek, csupán a Belgrádból Úszkübbe és tovább délre vezető vasutat tartották kezükben. Erre katonai szempontból volt szükség, minthogy tulnyomó részben ők tartják a szalonikii frontot Sarraill hadseregével szemben.

Utam, amelynek végpontja a Rigómező

északi végén fekvő Mitrovicza volt, nem csupán az osztrák-magyar, hanem nagyrészen a bulgár közigazgatás alatt álló területekre is kiterjedt. A vasuti összeköttetés ugyanis olyan, hogy aki Rigómezőre akar jutni, annak Nist, Kumanovát, Úszkübt és a bulgár területet is érinteni kell. Ilyenformán alkalmam volt rá, hogy legalább futólagosan benyomást szerezzek a bulgár igazgatás alatt álló vidékekről is. Az általános benyomás az, hogy Szerbia *még ma is háborús ország.* A háború nyomai, kisebb-nagyobb mértékben mindenütt meglátszanak. Egyes városok, legfőként Belgrád, nagyon sokat szenvedtek. Belgrádnak a Szávaparton levő gyárnegyede az ostrom alkalmával *csaknem teljesen elpusztult* és a város többi részein is nagyon meglátszanak a harcok nyomai. A mi közigazgatásunk sokat rendbehozott ugyan mert a katonai közigazgatási hivatalokat el kellett helyezni, évek munkája lesz azonban, míg a romok teljesen eltűnnek. A vidék aránylag kevésbé érezte meg a háborús pusztításokat. Itt a háborús jelleg a vasuton látszik meg leginkább. Civil utast alig lehet látni, csak mindenféle nemzetiségű, osztrák-magyar, német, bulgár és török katonát. Aki pedig civilben mégis utazik, a legszigorubb ellenőrzésnek van alávetve.